

САМОВЧИТЕЛЬ **СТАСА ДУГІНА**

ENGLISH

grammar

ЦЕ ПОВИНЕН
ЗНАТИ КОЖЕН

Видання п'яте, виправлене
та доповнене

УДК 811.111(075.4)
Д 80

Дугін С. П.

Д 80 English grammar: це повинен знати кожен.
5-е вид., випр. та доп. Суми: Університетська книга,
2020. 158 с.

ISBN 978-966-680-793-2

У цій книзі зібрані основні теми англійської граматики, які викладено дуже коротко та зрозуміло. Єдине, що вам слід зробити, так це брати цю маленьку книжечку з собою, щоб при нагоді за одну-дві хвилини прочитати той чи інший невеличкий розділ.

Книгу буде корисно використовувати як додатковий матеріал з іншими нашими книгами з вивчення англійської мови.

УДК 811.111(075.4)

ISBN 978-966-680-945-5

© С. П. Дугін, 2020

© ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2020

Зміст

1	Англійська транскрипція	7
2	Артиклі в англійській мові	8
3	Англійські іменники в множині	8
4	Прикметники в англійській мові	9
5	Англійські особові займенники	9
6	Дієслово to be , його дієвідмінювання в теперішньому часі	10
7	Стверджувальні речення в англійській мові	10
8	Заперечна форма речень з дієсловом to be	11
9	Питальні речення в англійській мові	11
10	Один із випадків невживання артикля	12
11	Вказівні займенники	12
12	Необчислювальні іменники	13
13	Питальний займенник what	14
14	Спеціальні й альтернативні запитання	15
15	Особові займенники it, they	16
16	Вживання означеного артикля the	16
17	Присвійні займенники в англійській мові	17
18	Наказовий спосіб дієслів в англійській мові	19
19	Питальні слова who, what, which	19
20	Англійські кількісні числівники від 1 до 100	21
21	Вживання прийменника of	23
22	Дієвідмінювання дієслова to have в теперішньому часі	23
23	Займенники many, much, few, little	25
24	Особливості утворення форм множини іменників	26

25	Присвійний відмінок англійських іменників	28
26	Присвійні займенники	29
27	Зворот there is (there are)	31
28	Заперечна форма наказового способу	34
29	Неозначені займенники some, any	34
30	Непрямий відмінок особових займенників в англійській мові	36
31	Дієслово let	38
32	Порядкові числівники	39
33	Часи англійського дієслова	42
34	Present Simple Tense (теперішній простий час)	42
35	Спеціальні запитання	45
36	Дієприкметники теперішнього часу	47
37	Present Continuous Tense (теперішній тривалий час)	48
38	Дієслова, які не вживаються у формі Continuous	51
39	Варіанти побудови спеціальних запитань із прийменником	51
40	Прийменники руху та напрямку	52
41	Значення прийменника with	54
42	Неозначений артикль перед числівниками hundred і thousand	54
43	Назви днів тижня і місяців	55
44	Безособові речення	56
45	Переклад словосполучень іменник + іменник	58
46	Інфінітив у функції обставини мети	58
47	Безособові звороти зі значенням можливості, необхідності або оцінки дії	59
48	Інфінітивний зворот із прийменником for	60

49	Модальні дієслова	61
50	Неозначений займенник one	66
51	Підрядні з'ясувальні речення в англійській мові	68
52	Прислівники much і little	69
53	Прислівники неозначеного часу	69
54	Прислівники часу і обставинні звороти	71
55	Сполучення дієслова to have з іменниками	72
56	Підрядні означальні речення	73
57	Англійські дієприкметники теперішнього часу	75
58	Герундій (початкові відомості)	76
59	Ступені порівняння односкладових прикметників і прислівників	77
60	Безособові речення (значення)	80
61	Займенник every	82
62	Past Simple Tense (минулий простий час)	83
63	Past Continuous Tense (минулий тривалий час)	88
64	Future Simple Tense (майбутній простий час)	90
65	Підрядні речення часу та умови	92
66	Еквіваленти модальних дієслів	93
67	Future Continuous Tense (майбутній тривалий час)	95
68	Займенники some, any, no	96
69	Participle II	98
70	Present Perfect Tense (теперішній завершений час)	99
71	Past Perfect Tense (минулий завершений час)	103
72	Узгодження часів	105
73	Заміна прямої мови непрямою	107
74	Підрядні означальні речення	109

75	The Passive Voice (пасивний стан)	110
76	Інфінітив пасивного стану	114
77	Зворот It was ... who (that)	116
78	Зворотні й підсилювальні займенники в англійській мові	117
79	Пасивний стан (продовження п. 75)	118
80	Слова-замінники	119
81	Неособові форми дієслова	120
82	Означений артикль перед географічними назвами	122
83	Іменники fish i fruit	123
84	Герундій (продовження п. 58)	123
85	Складний герундіальний зворот	124
86	Герундій з прийменником	126
87	Способи вираження додатка	127
88	The Verbal Noun (віддієслівний іменник)	129
89	Інфінітив	130
90	Об'єктний інфінітивний зворот (складний додаток) – The Objective Infinitive Construction	132
91	Об'єктний дієприкметниковий зворот	136
92	Суб'єктний інфінітивний зворот	137
93	Суб'єктний зворот з Participle I	140
94	Модальні дієслова з перфектним інфінітивом	141
95	Підрядні речення умови	142
96	Інверсія	145
	Таблиця нестандартних дієслів	147
	Таблиця часів	152
	Знаки англійської транскрипції	158

1. Англійська транскрипція

Відкрийте англо-український словник на будь-якій сторінці – і ви побачите біля кожного англійського слова у квадратних дужках знаки транскрипції. Для чого вони?

Справа в тому, що в англійських словах кількість букв часто не збігається з кількістю звуків: кілька букв (буквосполучень) можуть передаватися одним звуком, а одна й та сама буква може позначати різні звуки, що залежить від її позиції в слові.

Наприклад, у слові **book** чотири букви, але три звуки: [buk], тому що дві англійські букви **oo** передають один звук [u].

Існують правила читання англійських букв і буквосполучень, але не варто витратити час на їх заучування, бо цих правил не завжди дотримуються. Важливіше вивчити знаки транскрипції та навчитися їх правильно вимовляти, бо з їх допомогою можна прочитати будь-яке англійське слово. Поступово ви зможете правильно читати англійські слова без допомоги транскрипції. (В кінці книги наведені знаки англійської транскрипції.)

Наприклад,

англійський звук [b] у вимові наближається до українського [б];

англійський звук [u]] у вимові наближається до українського [у];

англійський звук [k]] у вимові наближається до українського [к].

2. Артикли в англійській мові

В англійській мові обчислювальні іменники вживаються з артиклями. Їх два – означений і неозначений.

Неозначений артикль вживається перед іменником, якщо він тільки називає предмет, визначає його як представника цього класу предметів, але не виділяє його конкретно.

Неозначений артикль означає «один», тому він вживається тільки перед іменником в однині; на українську мову не перекладається.

Неозначений артикль має дві форми – **a** [ə], **an** [ən].

Форма **a** вживається перед словами, які починаються з приголосної; форма **an** – перед словами, які починаються з голосної:

a pen [ə'pen] – *ручка*

an apple [ən'æpl] – *яблуко*

Неозначений артикль вимовляється разом зі словом, що стоїть за ним, він завжди ненаголошений.

3. Англійські іменники в множині

Множина англійських іменників утворюється за допомогою закінчення **-s**, яке читається:

- як [s] після глухих приголосних:

a cat [kæt] – **cats** [kæts] *кішка* – *кішки*

a map [mæp] – **maps** [mæps] *карта* – *карти*

- як [z] після голосних і дзвінких приголосних:
pen [pen] – **pens** [penz]
bee [bi:] – **bees** [bi:z]

Більш докладно про утворення множини англійських іменників ви прочитаєте в п. 24.

4. Прикметники в англійській мові

Прикметники в англійській мові не змінюються ні за родами, ні за числами, ні за відмінками. Якщо іменник має одне або кілька означень (роль яких виконують прикметники), вони ставляться перед іменником, як і в українській мові. Артикль ставиться перед першим означуваним словом:

a big red apple – велике червоне яблуко

5. Англійські особові займенники

I [aɪ] я

We [wi:] ми

You [ju:] ти

You [ju:] ви

He [hi:] він

They [ðei] вони

She [ʃi:] вона

It [ɪt] він, вона, воно

6. Дієслово **to be**, його дієвідмінювання в теперішньому часі

to [tu] – частка, що є ознакою інфінітива, тобто неозначеної форми дієслова, яка відповідає на питання *що робити?* або *що зробити?*

В українській мові ознакою інфінітива зазвичай є закінчення *-ти*, в англійській – частка **to**.

be [bi:] – *бути*

I am [æm]

You are [ɑ:]

He is [ɪz]

She is

We are

You are

They are

7. Стверджувальні речення в англійській мові

У стверджувальному реченні в англійській мові на першому місці стоїть підмет, а на другому – присудок.

У такому реченні, як **It is a pen** (*Це ручка*), **it** – підмет, **is a pen** – складений іменний присудок, у якому **is** – дієслово-зв'язка *є* (третя особа, однина, теперішній час дієслова **to be** – *бути*).

It is an apple. – *Це яблуко.*

It [ɪt] – *це* (вказівний займенник однини)

It is a bed. – *Це ліжко.*

bed [bed] *ліжко*

It's an old lamp. – *Це стара лампа.*

It's [ɪts] = **It is** (скорочений варіант)

old [əʊld] *старий*

lamp [læmp] *лампа*

В українській мові в подібних реченнях у теперішньому часі дієслово-зв'язка *є* опускається (у майбутньому й минулому часі дієслово-зв'язка зберігається: *це буде ручка, це була ручка*). В англійській мові дієслово-зв'язка зберігається в усіх часах.

8. Заперечна форма речень з дієсловом **to be**

Заперечна форма речень з дієсловом **to be** (**am, is, are**) утворюється за допомогою заперечення **not**, яке ставлять після дієслова:

It is not a pen. – *Це не ручка.*

It is not a big flat. – *Це не велика квартира.*

It isn't a bad film. – *Це не поганий фільм.*

bad [bæd] *поганий*

film [film] *фільм*

isn't [ɪznt] = **is not**

9. Питальні речення в англійській мові

Питальна форма речень з дієсловом **to be** утворюється в такий спосіб: особову форму дієслова (**am, is, are**) ставлять перед підметом.

Стверджувальна форма

It is a pen.

Питальна форма

Is it a pen?

Питання, які починаються з дієслова й вимагають відповіді *так* або *ні*, називаються **загальними**:

Is it a pencil?	Yes, it is.	No, it is not.
<i>Це олівець?</i>	<i>Так.</i>	<i>Ні.</i>

a pencil [ˈpensɪl] *олівець*

Is it a black pencil? – Yes, it is.

Це чорний олівець? – Так.

black [blæk] *чорний*

Is it an old lamp? – No, it is not.

Це стара лампа? – Ні.

10. Один із випадків невживання артикля

Якщо за іменником стоїть означення, виражене кількісним числівником, то артикль перед цим іменником не вживається; обидва слова зазвичай пишуться з великої літери, оскільки це сполучення сприймається як назва. На українську мову таке означення може перекладатися порядковим числівником:

Room Four – *п'ята кімната*

Lesson Two – *другий урок*

11. Вказівні займенники

Вказівний займенник **this** вживається для вказівки на невіддалений предмет або особу; **that** – для вказівки на близький предмет або особу.

Вказівні займенники мають різні форми однини і множини.

Однина

this [ðɪs] – *цей, ця, це*

that [ðæt] – *той, та, то*

Множина

these [ði:z] – *ці*

those [ðəuz] – *ті*

Вказівні займенники можуть виконувати в реченні функції:

1) підмета:

This is a table. – *Це стіл.*

These are desks. – *Це парти.*

table [teɪbl] *стіл*

desk [desk] *парта*

2) означення:

This table is black. – *Цей стіл чорний.*

That pencil is yellow. – *Той олівець жовтий.*

yellow [ˈjeləʊ] *жовтий*

12. Необчислювальні іменники

Необчислювальні іменники, що позначають назви матеріалів, речовин і абстрактні поняття, вживаються тільки в однині. Неозначений артикль з необчислювальними іменниками не вживається:

hot water – *гаряча вода*

hot [hɒt] *гарячий*

water [ˈwɔ:tə] *вода*

blue ice – *блакитний лід*

blue [blu:] *блакитний*

ice [aɪs] *лід*

13. Питальний займенник **what**

Питальний займенник **what** [wɒt] (що) може вживатися в реченнях в різних функціях:

- 1) підмета: **What is this?** – *Що це?*
- 2) означення (воно завжди стоїть перед означуваним іменником і має значення який):

What book is this? – *Яка це книга?*

Зверніть увагу на відмінності в запитаннях:

What book is this?

What kind of book is this? – *Яка це книга?*

kind [kaɪnd] *різновид, сорт*

Запитання **What book is this?** служить для розпізнавання предмета або явища:

What book is this? – It's «Martin Eden».

Яка це книга? – Це «Мартін Іден».

What city is this? – It's London.

Яке це місто? – Це Лондон.

Запитання **What kind of book is this?** використовується для з'ясування якості предмета чи явища:

What kind of book is this? – It's an easy book.

Яка це книга? – Це неважка книга.

easy ['i:zi] *легкий, неважкий*

What kind of city is London? – It's a big city.

Яке місто Лондон? – Це велике місто.

city ['sɪti] *місто (велике)*

■ **Зверніть увагу**, що після питальних слів **what** і **what kind of** іменники вживаються без артикля.

14. Спеціальні й альтернативні запитання

Запитання, які починаються з питального слова, називаються **спеціальними**.

What colour is the dress? – *Якого кольору сукня?*

colour [ˈkʌlə] *колір*

dress [dres] *сукня*

Where is the passport? – *Де ваш паспорт?*

where [weə] *де*

passport [ˈpɑːspɔːt] *паспорт*

Запитання, в яких є слово **or** [ɔː] – або і які передбачають вибір із двох можливостей, називаються **альтернативними**.

Are you a teacher or a student? – *Ви вчитель чи студент?*

teacher [ˈtiːtʃə] *вчитель, вчителька*

student [ˈstjuːdənt] *студент, студентка*